

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 57/2020(19))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «PLUS TV», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ PROTEAS PRODUCTIONS & MEDIA LIMITED

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Νοεμβρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Αγγελικής Λαζάρου, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην παρούσα υπόθεση εξετάζει αυτεπάγγελα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **Παραγράφων Β.1 και Δ.1(α)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι προαναφερθέντες Παράγραφοι αναφέρουν τα εξής:

Παράγραφος Β. 1: «Όλες οι διαφημίσεις και τα τηλεμπορικά παράθυρα από αδειούχους οργανισμούς πρέπει να είναι νόμιμα, τίμια, αληθή, καλαίσθητα και να μην περιέχουν υπερβολικούς ή ανυπόστατους ισχυρισμούς».

Παράγραφος Δ.1. Ψευδείς ή παραπλανητικές διαφημίσεις

«Καμιά διαφήμιση, εξεταζόμενη ως σύνολο ή εν μέρει, δεν παρουσιάζει με λόγια ή οπτικά τα διαφημιζόμενα είδη ή υπηρεσίες ή τις τιμές τους, κατά τρόπο που άμεσα ή συμπερασματικά δημιουργεί λανθασμένες εντυπώσεις.

Ειδικότερα:

(α) Καμιά διαφήμιση δεν περιλαμβάνει οποιαδήποτε αναφορά η οποία είναι πιθανόν να οδηγήσει το κοινό στο συμπέρασμα ότι το διαφημιζόμενο είδος ή ένα συστατικό του είναι ειδικής ποιότητας ή έχει κάποια ειδική ιδιότητα η οποία στην πραγματικότητα είναι άγνωστη, μην αναγνωρισμένη ή δεν μπορεί να εξακριβωθεί.

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **18.09.2020** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και / ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτόπροσώπως και / ή μέσω αντιπροσώπου και / ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 2:

1. Στις **20.05.2020** μεταξύ των ωρών **23:00 – 24:00**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση με τίτλο «**Ιατρική και Βοτανολογία**» για την προώθηση του προϊόντος με την επωνυμία «**HERBAL POWER ASHWAGANDA**», που περιείχε υπερβολικούς και ανυπόστατους ισχυρισμούς, κατά παράβαση της **Παραγράφου Β.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του τηλεμπορικού μηνύματος το συμπλήρωμα διατροφής «**HERBAL POWER ASHWAGANDA**» χαρακτηρίζεται ως «**θαυματουργό φυσικό βότανο**, που εφαρμόζεται για να **θεραπεύσει** κάποιες σημαντικές διαταραχές που συνδέονται με την καταστροφή των νευρικών ιστών, έχει αντιοξειδωτική δράση,

βοηθάει πολύ στην αρθρίτιδα, στο άγχος, στην εξάντληση, αλλά και την αύξηση της σεξουαλικής μας επιθυμίας». Γίνεται λόγος για «**θαυματουργές ιατρικές ιδιότητές**» και γενικά υπονοείται άμεσα ή έμμεσα ότι το προϊόν βοηθά στη μείωση του άγχους και της κατάθλιψης, βοηθά στη σεξουαλική ζωή, ρυθμίζει τα επίπεδα ζαχάρου στο αίμα, μειώνει τις παθήσεις του νευρικού συστήματος κ.α. Σύμφωνα με την ενημέρωση των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας το εν λόγω σκεύασμα έχει γνωστοποιηθεί στις Υγειονομικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις πρόνοιες των Περί Συμπληρωμάτων Διατροφής Κανονισμών του 2004 και 2006, αλλά δεν τέθηκε υπόψη τους η εν λόγω διαφήμιση, η οποία παραβιάζει σε αρκετά σημεία πρόνοιες του Κανονισμού 1924/2006 σχετικά με τους ισχυρισμούς υγείας που αναφέρει. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει εγκρίνει κανένα ισχυρισμό υγείας για κανένα από τα συστατικά του. Επιπλέον, η διαφήμιση παραβιάζει τον Κανονισμό 13(3) των Περί Συμπληρωμάτων Διατροφής Κανονισμών του 2004 και του 2006 και το Άρθρο 7(3) του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1169/2011, όπου αναφέρουν πως απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες. Στο τηλεμπορικό μήνυμα «**Ιατρική και Βοτανολογία**» μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Ακολουθεί εμπορικό μήνυμα».

Παρουσιάστρια («Ντόρια Βαλληνδρά – ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ»): «[...] Πως θα σας φαινόταν αν σας έλεγα ότι υπάρχει ένα **θαυματουργό φυσικό βότανο** το οποίο εμφανίστηκε πριν από τέσσερις χιλιάδες χρόνια και χρησιμοποιείται ευρέως ακόμα και σήμερα, με κυριολεκτικά εκπληκτικά αποτελέσματα στην υγεία μας. Μιλάμε για το γνωστό σε όλους μας Ashwagadha, το οποίο χρησιμοποιείται ως προσαρμογόνο ιατρικό δεδομένου ότι ενισχύει την αντοχή, αναζωογονητικό, αλλά και ηρεμιστικό. Εφαρμόζεται για να **θεραπεύσει** κάποιες σημαντικές διαταραχές που συνδέονται με την καταστροφή των νευρικών ιστών, έχει αντιοξειδωτική δράση, βοηθάει πολύ στην αρθρίτιδα, στο άγχος, στην εξάντληση, αλλά και την αύξηση της σεξουαλικής μας επιθυμίας. Οι **θαυματουργές ιατρικές ιδιότητές** του αποδίδονται στα πολλά [...] που περιέχει και η συμβολή του στην ανθρώπινη υγεία έχει αποδειχθεί σε πολλές περιπτώσεις ευεργετική. Καθώς ενεργοποιούνται ένζυμα τα οποία μειώνουν την πιθανότητα εμφάνισης συγκεκριμένων τύπων καρκίνου, καρδιακών παθήσεων και εκφυλιστικών παθήσεων που σχετίζονται και με την γήρανση. Κάποιες από αυτές τις ουσίες συμβάλλουν επίσης στην καλύτερη υγεία των δοντιών μας και τη μείωση της εκδήλωσης κοινών ασθενειών, όπως η γρίπη. Γνωστό ως το «ινδικό κεράσι» του χειμώνα καλλιεργείται στη δυτική Ινδία και στα Ιμαλία **και είναι κυριολεκτικά θαυματουργό**. Καλεσμένος μας σήμερα είναι ο κύριος Μιχάλης Μαρκόπουλος, οικογενειακός γιατρός, γενικός οικογενειακός γιατρός».

[Πίσω από την παρουσιάστρια Ντόρια Βαλληνδρά προβάλλεται η επιγραφή «**HERBAL POWER. ASHWAGANDA**»]

[...]

Μιχάλης Μαρκόπουλος, Παθολόγος, Γενικός Οικογενειακός Γιατρός: [...] Το ashwaganda, λοιπόν, μας έρχεται από την ινδική ιατρική, τη γνωστή σαν *αγιουρβέδα*, είναι ένα βότανο που από τα 4.000 χρόνια που το έχουν ανακαλύψει οι Ινδοί, είναι ένα βότανο που λέγεται προσαρμογόνο γιατί περιέχει ένα μίγμα βιταμινών, αμινοξέων, λιπαρών οξέων και άλλων ουσιών και τονώνει ψυχοσωματικά όλο μας τον οργανισμό. Αυτή είναι η διαφορά του ashwaganda σαν προσαρμογόνο βότανο από άλλα βότανα.

Παρουσιάστρια: «Από ένα κανονικό δηλαδή, αυτή είναι η διαφορά».

Γιατρός: «Από ένα κανονικό».

Παρουσιάστρια: «Δηλαδή σαν να κατασκευάζει ο οργανισμός μας το συστατικό αυτό το οποίο θα μας κάνει καλά σε μια πάθηση;»

Γιατρός: «Τονώνει τον οργανισμό και βοηθάει την οποιαδήποτε άλλη θεραπεία για να έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα στην πάθηση που εκείνη τη στιγμή μας απασχολεί.

Παρουσιάστρια: «Ποιες είναι οι ιδιότητές του; Πως μπορούμε να δώσουμε έτσι μια γενική εικόνα για τις ιδιότητές του ashwaganda».

Γιατρός: «Οι ιδιότητες του ashwaganda είναι πάρα πολλές γιατί μπορεί να επέμβει σε πολλά συστήματα του δικού μας οργανισμού. Πρώτα πρώτα στον νευρικό ιστό. Έτσι, μπορεί μειώνοντας τα επίπεδα της κορτιζόνης και με το να μιμείται ενός νευροδιαβιβαστή του γνωστού γκάμπα τη λειτουργία, έχουμε μείωση του άγχους, μείωση του στρες, μπορεί να καλυτερέψουμε τα προβλήματα που μπορεί να έχουμε στον ύπνο μας, τη διάθεσή μας, άρα βοηθάει και στην καταπολέμηση της κατάθλιψης που είναι ένα πρόβλημα καθημερινό, πλέον, στην κοινωνία μας. Βοηθάει το να μην εκφυλίζεται, όσο γίνεται, γρήγορα, που γίνεται αυτό, ο νευρικός μας ιστός. Αυξάνει την παραγωγή των νευρικών κυττάρων.

Παρουσιάστρια: «Πολύ σημαντικό αυτό».

Γιατρός: «Πάρα πολύ σημαντικό».

Παρουσιάστρια: «Άρα μπορούμε να πούμε ότι συμβάλλει θετικά στην ψυχική μας υγεία και στη βελτίωση της ψυχικής μας υγείας».

Γιατρός: «Βεβαίως. Είναι το πιο σημαντικό έργο που κάνει αυτό το βότανο που λέγεται ashwaganda».

Παρουσιάστρια: «Μπορούμε να πούμε ότι βοηθάει και στη σεξουαλικότητα;»

Γιατρός: «Με το να αυξάνει την ποσότητα της τεστοστερόνης, την ποιότητα του σπέρματος και την υγεία των γεννητικών οργάνων βοηθάει όντως στη σεξουαλικότητα και δίνοντας και μια άλλη ψυχολογική ένταση στον καθένα από μας».

Παρουσιάστρια: «Διαφοροποιείται όσον αφορά τους άνδρες ή τις γυναίκες;»

Γιατρός: «Όχι. Η δράση του είναι ίδια και στους άνδρες και στις γυναίκες».

Παρουσιάστρια: «Η διαφοροποίηση δεν υπάρχει και στη σεξουαλική αύξηση της επιθυμίας;»

Γιατρός: «Όχι, ακριβώς βοηθάει και τα δύο φύλα το ίδιο».

Παρουσιάστρια: «Άρα, πέραν της ψυχολογικής υποστήριξης και της σεξουαλικής επιθυμίας βοηθάει πρακτικά και στην στύση ένα άνδρα;»

Γιατρός: «Μπορεί να βοηθάει στη στύση. Όπως ξέρουμε, η στύση αποτελείται και από τον αγγειακό τομέα και από τον ψυχολογικό τομέα. Τον ψυχολογικό είπαμε ήδη ότι το καλύπτουμε. Αγγειακός τομέας και λειτουργία της καρδιάς ισοδυναμεί μικρότερη χοληστερίνη, λιγότερα τριγλυκερίδια και ένα πολύ σημαντικό που κάνει το ashwaganda είναι να ρυθμίζει τα επίπεδα του ζαχάρου στο αίμα. Αυτά τα τρία λοιπόν μας δίνουνε καλύτερη καρδιαγγειακή υγεία άρα και καλύτερη στύση».

Παρουσιάστρια: «Άρα γιατρέ μου για να καταλάβω, εν συνόλω, μας προσφέρει σωματική υγεία; Σωστά;»

Γιατρός: «Βεβαίως. Και ψυχική και σωματική».

Παρουσιάστρια: «Και πνευματική παράλληλα, βοηθάει».

Γιατρός: «Πνευματική, βέβαια, έχουμε παρατηρήσει ότι και η συγκέντρωση και η μάθηση είναι λίγο καλύτερες με το να χρησιμοποιούμε το ashwaganda σε καθημερινή βάση».

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Πάμε να δούμε ένα πολύ ενδιαφέρον βίντεο τώρα, που αξίζει να το παρακολουθήσετε».

Γεώργιος Παπαϊωάννου (ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ, τ. ΠΡ. ΕΛΛ. ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΩΝ): «Το ashwaganda σύμφωνα με διακόσιες κλινικές μελέτες που έχουν γίνει μπορεί να χρησιμοποιηθεί κυρίως και από άνδρες και από γυναίκες όλων των ηλικιών. Έχει πολλά οφέλη. Καταρχήν δίνει ενέργεια, δύναμη και αντοχή όλη την ημέρα. Μας βοηθά απίστευτα στη διάθεσή μας και μας χαρίζει άμεσα μια αίσθηση ευεξίας με τη χρήση του ashwaganda

αντιμετωπίζουμε και ελέγχουμε άμεσα το άγχος, την ανησυχία, τα νεύρα, τον θυμό και την κατάθλιψη. Έχει μια μόνιμη ευημερία μπορούμε να πούμε και ενέργεια όλη την ημέρα».

Πασχάλης Καλούδης (ΦΥΣΙΑΤΡΟΣ & ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΟΣ, ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ Ε.Α.): «Με την έννοια της αυξημένης αντοχής και καλύτερης διάθεσης, συναισθηματικής διάθεσης, έμμεσα και μέσω του νευρικού συστήματος άμεσα, προκαλείται μια αυξημένη διέγερση, μια καλύτερη στύση, μια καλύτερη επιθυμία και για τα δύο φύλα. Το κεντρικό νευρικό σύστημα κάνει μια αυτορρυθμισμό και από εκεί και πέρα αυτή η αυτορρυθμισμό είναι σαν υποβοηθούμενη αυτοθεραπεία και αφορά όλα μας τα όργανα και του σώματος. Γι' αυτό βοηθάει και στη μείωση των λοιμώξεων μέσω του ανοσοποιητικού και σε πολλές άλλες παθήσεις, οργανικές, εκφυλιστικές, του νευρικού συστήματος, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως. Σαν αρχική τοποθέτηση θα έλεγα ότι ξεκινάμε με δύο κάψουλες την ημέρα σε άδειο στομάχι. Μισή μια ώρα πριν το φαγητό, κατά κύριο λόγο μεσημέρι, πριν από το γεύμα. Και μέσα σε επτά έως είκοσι μέρες περιμένουμε να έχουμε τα πρώτα αποτελέσματα. Στη συνέχεια και εξατομικευμένα, ανάλογα με τον ασθενή και τα προβλήματά του, ανάλογα με το βάρος του σώματος μπορούμε να φτάσουμε την δοσολογία και στις έξι κάψουλες την ημέρα. Δεν αναφέρονται ποτέ μέχρι τη σημερινή εποχή παρενέργειες από αυτό το βότανο. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να αξιολογήσουμε μια κατάσταση. **Εγώ δεν θα πρότεινα ας πούμε σε μια έγκυο γυναίκα να πάρει αυτό το βότανο. Θα πρέπει την περίοδο της κύησης να την προστατεύουμε από κάθε τι, ακόμα και από τα βότανα που θεωρούμε ότι δεν έχουν παρενέργειες».**

Γεώργιος Παπαϊωάννου: «Είναι σύμμαχος και δυνατός σύμμαχος όπως και κάποια άλλα προσαρμογόνα, αλλά ειδικά αυτό, το ινδικό τζίνσεγκ όπως το λέμε, έχει πάρα πολύ καλά θετικά αποτελέσματα. Και σαν προληπτικό ακόμα και σαν θεραπευτικό, όπως είπε ο γιατρός, στις μεγαλύτερες δόσεις. Άρα σαν βότανο που ακούσαμε όλες αυτές τις ιδιότητες μπορούμε να το παίρνουμε κυρίως προληπτικά άνετα. Το προσαρμογόνο βότανο θα πάρει αυτά που χρειάζεται. Αυτό είναι το προσαρμογόνο. Στην ανάγκη που έχει ο οργανισμός την στιγμή εκείνη. Δηλαδή, αν έχω ένα διαβήτη θα με βοηθήσει να πέσει το ζάχαρο χωρίς να επηρεάσει ή να πέσει σε ένα φυσιολογικό οργανισμό που δεν έχει ζάχαρη. Νομίζω με την κρίση που περνάμε σήμερα, κυρίως ο ελληνικός λαός, όλοι έχουμε ανάγκη ενός τέτοιου θεραπευτικού βοτάνου, ενός τέτοιου προσαρμογόνου βοτάνου. Άρα ας το χρησιμοποιήσουμε όλοι να έχουμε μια ψυχική, καλύτερη υγεία».

Πασχάλης Καλούδης: «Η ιατρική είναι μία και ενιαία. Και ότι πρέπει οι γιατροί πρέπει να έχουν κατάρτιση και στα βότανα και στα ομοιοπαθητικά και στα ανθοϊάματα και όχι μόνο στα χημικά φάρμακα. Και πρέπει να πούμε ότι τα προσαρμογόνα βότανα, όπως το ashwaganda, μπορούν άνετα να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα και με τα χημικά φάρμακα και με τα ομοιοπαθητικά».

(επιστροφή στο στούντιο)

Παρουσιάστρια: «Κύριε Μαρκόπουλε πόσο γρήγορα δρα το συγκεκριμένο βότανο από τη στιγμή που κάποιος θα αποφασίσει να προβεί σε αυτό το είδος, δεν θα έλεγα θεραπείας, ενίσχυσης της σωματικής και ψυχικής υγείας;».

Γιατρός: «Όταν μιλάμε για συμπληρώματα είναι καλύτερα να μην λέμε θεραπεία, ενίσχυση του οργανισμού μας. Το γρήγορο ή το αργά εξαρτάται από τον καθένα μας και από τη δοσολογία που ο θεράπων ιατρός θα μας πει ότι πρέπει να ακολουθήσουμε. Και φυσικά είναι και κάτι άλλο πολύ σημαντικό, σε σχέση με τι άλλο το χρησιμοποιούμε».

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Πρέπει να το πάρουμε σε καθημερινή βάση; Κι αν ναι, για πόσο χρονικό διάστημα θεωρείται ότι είναι επαρκές ώστε τα αποτελέσματα να είναι θετικά;»

Γιατρός: «Όλα τα συμπληρώματα μπορούμε να τα παίρνουμε σε καθημερινή βάση, αλλά όλα τα συμπληρώματα χρειάζονται και κάποια περίοδο διακοπής. Άρα, καθημερινή βάση ανάλογα με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε, ξεκουραζόμαστε και ξανά συνεχίζουμε».

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Μπορούμε να δούμε, να μας πείτε ως γιατρός, πως και που γίνεται η απορρόφηση στον οργανισμό;».

Γιατρός: «Είναι διάχυτη η απορρόφηση. Δηλαδή πρώτα πρώτα εντάξει όπως όλα τα συμπληρώματα, όπως όλα τα φάρμακα, η απορρόφηση και ο μεταβολισμός τους γίνεται στο συκώτι μας. Ωραία; Από εκεί και πέρα πάει εκεί που υπάρχει το πρόβλημα».

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Υπάρχει κάποια συγκεκριμένη μέρα, ώρα μάλλον της ημέρας που πρέπει να πάρουμε το συγκεκριμένο βότανο ώστε η απορρόφηση να είναι καλύτερη ή δεν παίζει ρόλο;»

Γιατρός: «Δεν παίζει ρόλο και εξαρτάται πάντα από το πρόβλημα που έχουμε ν' αντιμετωπίσουμε. Με λίγα λόγια, αν θέλουμε να το αντιμετωπίσουμε για ένα πρόβλημα αϋπνίας θα το πάρουμε λίγο πριν τον ύπνο μας. Αν θέλουμε να το αντιμετωπίσουμε για την κόπωση που έχουμε πολλές φορές στην καθημερινότητά μας, θα το πάρουμε το πρωί. Αν θέλουμε να το χρησιμοποιήσουμε για περίσσια αντοχή που χρειάζεται ένας αθλητής. Έχει γίνει, μάλιστα και κάποια έρευνα βασισμένη σε ποδηλάτες Ινδούς. Άρα πριν απ' το αγώνισμα είναι καλό να το πάρουμε. Άρα βλέπουμε ότι ανάλογα με το πρόβλημα το χρησιμοποιούμε και την κατάλληλη στιγμή».

Παρουσιάστρια: «Άρα προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες μας και το τοποθετούμε χρονικά λίγο πριν σε εισαγωγικά το πρόβλημα να το έλεγα, δεν είναι ακριβώς πρόβλημα. Η έρευνα αυτή τι ακριβώς έδειξε;»

Γιατρός: «Έδειξε ότι η χρήση του ashwaganda βελτίωσε την καρδιοπνευμονική αντοχή των συγκεκριμένων αθλητών και βελτίωσε τον χρόνο τους».

Παρουσιάστρια: «Πολύ σημαντικό αυτό. Υπάρχει κάποια αλληλεπίδραση ή αντένδειξη θα έλεγα στη χορήγηση της συγκεκριμένης ουσίας;».

Γιατρός: «Αλληλεπίδραση υπάρχει με κάποια ψυχοφάρμακα. Άρα όταν ο ασθενής μας έχει τη χρήση του ψυχοφαρμάκου στην καθημερινότητά του καλό είναι να μην το χρησιμοποιεί. Αντένδειξη, σίγουρα μια γυναίκα που βρίσκεται σε κύηση ή στο θηλασμό καλό είναι να μην το χρησιμοποιεί, όπως επίσης και μια ομάδα από αυτοάνοσα νοσήματα τύπου ρευματοειδή αρθρίτιδα, ο ερυθηματώδης λύκος ή ένας διαβήτης τύπου 1, καλό είναι εκεί να μην χρησιμοποιούμε το συγκεκριμένο σκεύασμα».

Παρουσιάστρια: «Αν εξαιρέσουμε δηλαδή από το σύνολο των ανθρώπων που ενδεχομένως θέλουν να το χρησιμοποιήσουν τις ομάδες αυτές που μόλις προείπατε γιατρέ, όλοι οι υπόλοιποι άνθρωποι ευχερώς μπορούν να το χρησιμοποιήσουν».

Γιατρός: «Όλοι οι υπόλοιποι και για πάρα πολλά πράγματα μπορούν να το χρησιμοποιήσουν χωρίς να το σκεφτούνε δεύτερη φορά».

Παρουσιάστρια: «Μπορεί να βοηθήσει τη δράση κάποιων άλλων φαρμάκων, να βοηθήσει ώστε το αποτέλεσμα να είναι πιο θετικό; Διαφορετικών φαρμάκων, όμως».

Γιατρός: «Γι' αυτό λέγεται και προσαρμογόνο, γιατί τονώνει ψυχοσωματικά τον οργανισμό μας. Άρα πάει και σε συνεργεία με άλλα φάρμακα, κάνει το αποτέλεσμα πολύ πιο γρήγορο και καλύτερο».

Παρουσιάστρια: «Εσείς το θεωρείτε 100% φυσικό προϊόν, σωστά;

Γιατρός: «Φυσικά».

Παρουσιάστρια: «Άρα το προτείνετε...».

Γιατρός: «Το προτείνω χωρίς να...»

Παρουσιάστρια: «Στο σύνολο των ανθρώπων, έτσι;»

Γιατρός: «Βεβαίως».

Παρουσιάστρια: «Το προτείνετε».

Γιατρός: «Εκτός είπαμε τη λίγο προσοχή που πρέπει να δώσουμε σε κάποιες συγκεκριμένες ομάδες ασθενών, το ashwaganda είναι ένα συμπλήρωμα που μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε για να μας βοηθήσει σε αυτό που ζητάνε όλοι, τη θεραπεία του ασθενούς μας».

Παρουσιάστρια: «Μπορούμε να προσδιορίσουμε ποιες είναι σε εισαγωγικά οι παθήσεις τις οποίες θα βοηθήσει λίγο περισσότερο ενώ κάποιες άλλες λίγο λιγότερο;»

Γιατρός: «Σίγουρα την ενίσχυση όπως προείπαμε, την ενίσχυση του νευρικού μας συστήματος. Την καρδιοπνευμονική μας λειτουργία, έχουμε δει ότι κι αυτή τη χρησιμοποιεί, τη βοηθάει πάρα πολύ. Μετά, έχουμε δει ότι δεν ερεθίζει τους βλεννογόνους μας τους γαστρικούς. Άρα ένας άνθρωπος που έχει ένα απλό, αλλά πολύ συχνό πρόβλημα όπως είναι η γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση ή μια γαστρίτιδα ή ένα έλκος, μπορεί να τον βοηθήσει το ashwaganda».

[Την ίδια ώρα μεταδίδεται στην οθόνη γραπτώς το εξής: «Εγκεκριμένο από το Υπ. Υγείας Κύπρου και το ΕΟΦ»].

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα».

Γιατρός: «Είπαμε πάλι ότι μειώνει την χοληστερίνη, μειώνει τα τριγλυκερίδια, ρυθμίζει το σάκχαρο στο αίμα. Μετά, βλέπουμε πολλές φορές ότι ενισχύει την ανάπτυξη του μυϊκού ιστού και μειώνει τον λιπώδη ιστό. Έχουμε δει ότι έχει έντονα αντιφλεγμονώδη δράση, κάνοντας μάλιστα μια ανάπτυξη συγκεκριμένων κυττάρων και κατεβάζοντας, αυτό που λέμε, τον δείκτη των φλεγμονών. Ωραία; Και επιπλέον, κάτι πολύ συχνό που τώρα τελευταία το έχουμε δει σε κάποια βιβλιογραφία για το ashwaganda, ακόμα και το δέρμα έχει θετική επίδραση από τη χρήση του ashwaganda. Με λίγα λόγια, μια λοίμωξη δερματική, ένα έλκος στο δέρμα, η χρήση του ashwaganda μας βοηθάει έτσι να επουλωθεί πολύ πιο γρήγορα».

Παρουσιάστρια: «Νομίζω είναι πολύ σημαντικό, διότι είναι ένα έτσι προϊόν καθαρά φυτικό, δεν είναι φαρμακευτικό να το πω έτσι και τα αποτελέσματα απ' ό,τι τουλάχιστον εγώ εκλαμβάνω αυτή τη στιγμή είναι θετικά, σε όλους τους τομείς».

Γιατρός: «Τελευταία βιβλιογραφία έχει δείξει ότι η χρήση του ashwaganda σε μια δοσολογία 300 मिलigram δυο φορές την ημέρα για οκτώ εβδομάδες μπορεί να έχει στην ψυχολογία του ατόμου, στο άγχος του πολύ καλύτερο αποτέλεσμα, ακόμα και από τη συνηθισμένη ψυχοθεραπεία. Αυτό λέει πολλά».

Παρουσιάστρια: «Πολύ σημαντικό αυτό. Θεωρείτε κύριε Μαρκόπουλε ότι δρα θετικά περισσότερο ψυχικά ή σωματικά στο να βελτιώσει την κατάσταση;».

Παρουσιάστρια: «Και τα δύο ακριβώς το ίδιο;»

Γιατρός: «50-50».

Παρουσιάστρια: «50-50. Ενώ κάποιος ο οποίος έχει μόνο μια σωματική αδυναμία θα φτάσει στο 100%;»

Γιατρός: «Για να καταλάβουμε κάτι η ετυμολογία του ονόματος στα σανσκριτικά ισοδυναμεί άρωμα αλόγου. Και οι Ινδοί επειδή έχουνε συνδυάσει ιατρική και φιλοσοφία δεν μπορούνε να βγάλουνε τόσο εύκολα μια τόσο ουσιαστική ετυμολογία. Άρα δίνει τη δύναμη που έχει ένα άλογο».

Παρουσιάστρια: «Α, συνάδει δηλαδή με την...».

Γιατρός: «Άρα δεν είναι μόνο ψυχολογική είναι και σωματική δύναμη».

Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Άρα μπορούμε να πούμε ότι είναι πραγματικά κάτι μη φαρμακευτικό, ένα βότανο το οποίο βοηθάει πάρα πολύ, δεν έχει παρενέργειες και εσείς σαν γιατρός το συστήνετε...».

Γιατρός: «Το συστήνω στην καθημερινότητα του ιατρού μου».

Παρουσιάστρια: «ανεπίφυλακτα στους ασθενείς σας. Και σε ανθρώπους που δεν είναι ασθενείς, δεν νοσούν από κάτι».

Γιατρός: «Λίγο πολύ όλοι έχουμε το αίσθημα της κόπωσης κάποια στιγμή, λίγο πολύ όλοι λόγω της διατροφής μας, λόγω άλλων προβλημάτων αρρωσταίνουμε συχνά κάποια στιγμή, λίγο πολύ όλοι νιώθουμε ότι δεν έχουμε αντοχές να αντιμετωπίσουμε την καθημερινότητά μας. Εκεί έρχεται το ashwaganda και μπορεί να μας βοηθήσει 100%».

Παρουσιάστρια: «Αυτό είναι πολύ σημαντικό. Αποδεδειγμένα, λοιπόν, το συγκεκριμένο βότανο είναι χρήσιμο σε πολλές περιπτώσεις. Όπως στην παράλυση, την επιληψία, την αϋπνία και λοιπά. Θεωρείται πολύ καλό αφροδισιακό βελτιώνει την ποιότητα αλλά και την κινητικότητα του σπέρματος, είναι χρήσιμο για τη στητική δυσλειτουργία, τη χαμηλή λίμπιντο, τόσο σε άνδρες, όσο και σε γυναίκες και την πρόωρη εκσπερμάτιση. Σύμφωνα με πρόσφατες κλινικές μελέτες η συγκεκριμένη ρίζα ενισχύει σε ποσοστό 70% και άνω τη σεξουαλική ζωτικότητα σε άνδρες αλλά και σε γυναίκες. Επιδρά θετικά στη δυσμηνόρροια, ενώ βοηθάει στη σταθεροποίηση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και στην εξισορρόπηση των ορμονών. Καθυστερεί τη διαδικασία της γήρανσης και μειώνει το γκριζάρισμα στα μαλλιά μας. Ενώ σε ισχνούς οργανισμούς επιδρά θετικά στην αύξηση της μυϊκής μάζας και της ενέργειας του σώματος. Τέλος, μπορεί να χρησιμοποιηθεί με θετικά αποτελέσματα και στην ασθένεια του αλτσχάιμερ. Τελικά θεωρείται ανεκτίμητος θησαυρός για τη σύγχρονη ιατρική. Θα γίνει ο σύμμαχός μας στην καθημερινή μας ζωή [...]».

Τιτλάκια που μεταδίδονται στην οθόνη καθ' όλη τη διάρκεια του τηλεμπορικού προγράμματος:

«100% ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΘΑΡΗ ASWAGADHA, ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ», «ΑΠΑΛΛΑΓΕΙΤΕ ΑΠΟ ΑΫΠΝΙΑ, ΑΓΧΟΣ, ΣΤΡΕΣ», «ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΟΛΗ ΜΕΡΑ», «ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΠΤΩΣΕΙΣ». «ΔΥΝΑΜΗ, ΕΥΕΞΙΑ, ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΥΓΕΙΑ», «ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑ», «ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ 96074264, 22052802» και τιμές 38 ευρώ και 65 ευρώ. «ΡΥΘΜΙΣΤΕ ΤΗΝ ΑΡΤΗΡΙΑΚΗ ΠΙΕΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΧΟΛΗΣΤΕΡΙΝΗ», «ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΤΕ ΑΜΕΣΑ ΤΟ ΑΓΧΟΣ, ΤΗΝ ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ, ΤΙΣ ΑΫΠΝΙΕΣ, ΔΩΣΤΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΖΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΣΑΣ»,

- ✓ Υψηλής Ποιότητας & Περιεκτικότητας Καθαρή Aswagadha
  - ✓ 100% Χωρίς Παρενέργειες
  - ✓ **Εγκεκριμένο από το Υπ. Υγείας Κύπρου και τον ΕΟΦ**
  - ✓ Για Άγχος, Στρες, Αϋπνίες, Συναισθηματικές Διαταραχές
  - ✓ Για Ενέργεια & Καλή Διάθεση ΟΛΗ ΜΕΡΑ
  - ✓ Απαλλαγείτε από Άγχος, Στρες, Αϋπνίες
  - ✓ Ρυθμίστε την Αρτηριακή Πίεση & τη Χοληστερίνη
  - ✓ Αποκτήστε Αντοχή, Ευεξία, Σεξουαλική Υγεία
  - ✓ Δώστε Ενέργεια & Ζωτικότητα στον Οργανισμό σας
  - ✓ Καταπολεμά Άμεσα το ΑΓΧΟΣ την Κατάθλιψη, τις ΑΫΠΝΙΕΣ
  - ✓ Χωρίς Παρενέργειες
  - ✓ 100% Φυτικό Προϊόν
- 38 ευρώ το ένα τεμάχιο
65 ευρώ τα δύο τεμάχια».

2. Στις **20.05.2020** μεταξύ των ωρών **23:00 – 24:00**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση με τίτλο «**Ιατρική και Βοτανολογία**» για την προώθηση του προϊόντος με την επωνυμία «**HERBAL POWER ASHWAGANDA**», **κατά τρόπο που άμεσα ή συμπερασματικά δημιουργούσε λανθασμένες εντυπώσεις και ειδικότερα περιλάμβανε αναφορές οι οποίες είναι πιθανόν να οδηγήσουν το κοινό στο συμπέρασμα ότι το διαφημιζόμενο είδος έχει κάποια ειδική ιδιότητα, η οποία στην πραγματικότητα δεν είναι αναγνωρισμένη, κατά παράβαση της Παραγράφου Δ.1 του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).**

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Στις **17.09.2020** η Αρχή είχε αποστείλει επιστολή στον οργανισμό ζητώντας την άμεση διακοπή της μετάδοσης της οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης για την

προώθηση του προϊόντος με την επωνυμία «HERBAL POWER ASHWANDA», υπό τη μορφή και το περιεχόμενο που είχε όταν μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό οργανισμό στις 20.05.2020, μεταξύ των ωρών 23:00-24:00, δυνάμει των προνοιών της Παραγράφου Α.3 του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, σύμφωνα με τις οποίες *Η Αρχή μπορεί να ζητήσει απόσυρση ή τροποποίηση οποιασδήποτε διαφήμισης, όταν κρίνει ότι δεν συνάδει με τον Νόμο (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄).*

Την ίδια μέρα, στις 17.09.2020, η κ. Αναστασία Ιωακειμίδου εκ μέρους της Γενικής Διευθύντριας του Οργανισμού ενημέρωσε την Αρχή, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ότι ο οργανισμός θα απέσυρε την σχετική οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄).

Ο οργανισμός, με ηλεκτρονικό μήνυμα της κ. Αναστασίας Ιωακειμίδου, εκ μέρους της Διευθύντριας του οργανισμού, που απεστάλη μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις **22.09.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ)** ζήτησε όπως επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **25.09.2020** κάλεσε την Διευθύντρια του οργανισμού, όπως εμφανιστούν στα γραφεία της στις 29.09.2020 και ώρα 11:30 για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄). Στις 29.09.2020, η κ. Αναστασία Ιωακειμίδου εκ μέρους του οργανισμού παρουσιάστηκε στα γραφεία της Αρχής και προέβηκε σε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Ο οργανισμός, με επιστολή της Γενικής Διευθύντριάς του, Κωνσταντίνας Δρουσιώτη, ημερομ. **08.10.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄)**, υπέβαλε γραπτώς τις απόψεις του Οργανισμού, για την παρούσα υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από την Γενική Διευθύντριά του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **20.05.2020** μεταξύ των ωρών **23:00 – 24:00**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση με τίτλο «**Ιατρική και Βοτανολογία**» για την προώθηση του προϊόντος με την επωνυμία «**HERBAL POWER ASHWAGANDA**» που περιείχε υπερβολικούς και ανυπόστατους ισχυρισμούς, κατά παράβαση της Παραγράφου **B.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 1), **κατά τρόπο που άμεσα ή συμπερασματικά δημιουργούσε λανθασμένες εντυπώσεις και ειδικότερα περιλάμβανε αναφορές οι οποίες είναι πιθανόν να οδηγήσουν το κοινό στο συμπέρασμα ότι το διαφημιζόμενο είδος έχει κάποια ειδική ιδιότητα, η οποία στην πραγματικότητα**

δεν είναι αναγνωρισμένη, κατά παράβαση της Παραγράφου Δ.1 του προαναφερθέντος Κώδικα (υποστοιχείο 2).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του, Κωνσταντίνας Δρουσιώτη, ημερομ. **08.10.2020**, η Αρχή μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο στο πρόγραμμα του οργανισμού κατά τους μήνες Σεπτέμβριο (20.09.2020, 22.09.2020, 24.09.2020, 28.09.2020 και 30.09.2020) και Οκτώβριο (05.10.2020, 10.10.2020, 15.10.2020 και 20.10.2020) έχει διαπιστώσει ότι πράγματι έχει τερματιστεί η μετάδοση της εν λόγω οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης.

Η Αρχή εκφράζει την ικανοποίηση της για τον άμεσο τερματισμό της οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης με τίτλο «**Ιατρική και Βοτανολογία**» για την προώθηση του προϊόντος με την επωνυμία «**HERBAL POWER ASHWAGANDA**» από τον οργανισμό και τον καλεί όπως είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς συνιστά σοβαρά παράβαση η διατύπωση ισχυρισμών που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου.

Η Αρχή επισύρει την προσοχή του οργανισμού στην επιστολή του Αν. Προϊστάμενου των Υγειονομικών Υπηρεσιών, Ηρόδοτου Ηροδότου, με ημερομ. 02.09.2020, όπου ανάμεσα σε άλλα αναφερόταν ότι: η εν λόγω διαφήμιση «παραβιάζει σε αρκετά σημεία πρόνοιες του Κανονισμού 1924/2006 σχετικά με τους ισχυρισμούς υγείας που αναφέρει. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει εγκρίνει κανένα ισχυρισμό υγείας για κανένα από τα συστατικά του. Επίσης, η διαφήμιση παραβιάζει τον Κανονισμό 13(3) των Περί Συμπληρωμάτων Διατροφής Κανονισμών του 2004 και του 2006 και το Άρθρο 7(3) του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1169/2011, όπου αναφέρουν πως απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες. Στην εν λόγω διαφήμιση γίνονται, λανθασμένα, αναφορές για βοήθεια του προϊόντος στην μείωση του άγχους, και της κατάθλιψης, βοηθά στη σεξουαλική ζωή, ρυθμίζει τα επίπεδα ζαχάρου στο αίμα, μειώνει παθήσεις του νευρικού συστήματος κ.α.».

Η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των **Παραγράφων Β.1 και Δ.1(α)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενωπύον της στοιχεία, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Σύστασης** για τις παραβάσεις των **Παραγράφων Β.1 και Δ.1(α)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), που έγιναν στις **20.05.2020**.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.